

ΥΠΠΟ: Το Μουσείο Ευρημάτων του Μετρό Θεσσαλονίκης, στο π. Στρατόπεδο Παύλου Μελά

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται το έργο της αποκατάστασης του κτηρίου-μνημείου του Στρατωνισμού Α3, στο π. στρατόπεδο Παύλου Μελά στη Θεσσαλονίκη, το οποίο πρόκειται να φιλοξενήσει το Μουσείο των ευρημάτων από τις ανασκαφές του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης.

Το κτήριο Α3 -συνολικής ωφέλιμης επιφάνειας περίπου 3.000 τ.μ.- βρίσκεται στον πυρήνα του αρχικού στρατοπέδου, στα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας, περί το 1895, το οποίο και αποτελεί ένα από τα πρώτα δείγματα οργανωμένου στρατοπέδου, σε ελληνικό έδαφος. Παράλληλα, με την έκθεση των ευρημάτων στο εσωτερικό του κτηρίου, στον αύλειο και περιβάλλοντα χώρο του, οργανώνεται μόνιμη έκθεση αρχαιοτήτων, που αποσπάστηκαν κατά τη διάρκεια των

αρχαιολογικών ανασκαφών της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, για την κατασκευή του Μετρό. Μέσω του σχεδιασμού εξασφαλίζεται η λειτουργία του χώρου του νότιου προκηπίου ως υπαίθριου μουσείου με εκθέματα την έπαυλη της ύστερης αρχαιότητας, η οποία ανασκάφηκε στον Σταθμό «Αγία Σοφία» και δύο σαρκοφάγους από τη δυτική νεκρόπολη της Θεσσαλονίκης, οι οποίες αποκαλύφθηκαν στις ανασκαφές για την κατασκευή του Σταθμού «Δημοκρατία».

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Το έργο, συνολικά, της αποκατάστασης του κτηρίου-μνημείου του Στρατωνισμού Α3, στο π. στρατόπεδο Παύλου Μελά στη Θεσσαλονίκη και οι αρχαιολογικές εκθέσεις- χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Πολιτισμού με πόρους 14.500.000 ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης και ολοκληρώνεται στο τέλος του 2025. Στο κτήριο Α3 δημιουργούμε ένα σύγχρονο και λειτουργικό Μουσείο για την έκθεση και ανάδειξη μέρους των πολυάριθμων ευρημάτων που αποκαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια των ανασκαφών για την κατασκευή του Μετρό Θεσσαλονίκης. Η ίδρυση του Μουσείου εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρύτερου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπλασης του π. Στρατοπέδου και της ανάδειξής του σε χώρο υπερτοπικού πρασίνου, με χρήσεις μητροπολιτικής εμβέλειας και ως χώρο προβολής και ανάδειξης του πολιτιστικού αποθέματος της Θεσσαλονίκης. Με τη διαμόρφωση του αύλειου και περιβάλλοντος χώρου του κτηρίου Α3 σε υπαίθρια αρχαιολογική έκθεση, όπου θα προβάλλονται και θα αναδεικνύονται τα αποσπασμένα ψηφιδωτά δάπεδα, τα υπόκαυστα και οι τοίχοι της έπαυλης από τον Σταθμό «Αγία Σοφία», ο επισκέπτης θα αποκτά βιωματική προσέγγιση του κτηριακού συγκροτήματος, η οποία συμπληρώνει τη μουσειακή έκθεση που αναπτύσσεται εντός του Α3. Ο επισκέπτης μπορεί να αντιληφθεί το μέγεθος και τη διάταξη της έπαυλης, την οργάνωσή της στον χώρο, την κατασκευαστική δομή των επιμέρους στοιχείων της και την υψηλή καλλιτεχνική αξία των ψηφιδωτών που την κοσμούσαν».

Η έπαυλη της ύστερης αρχαιότητας προέκυψε κατά την ανασκαφική διερεύνηση στο κέλυφος του Σταθμού «Αγία Σοφία» στο πλαίσιο κατασκευής του μετρό κατά τα έτη 2017 - 2018. Τα ψηφιδωτά της έπαυλης χρονολογούνται στο β΄ μισό του 4ου - αρχές 5ου αι. Από το κτηριακό συγκρότημα αποσπάστηκαν όλα τα σωζόμενα τμήματα των ψηφιδωτών δαπέδων, τα οποία και συντηρήθηκαν. Επίσης, αποσπάστηκαν τα δύο υπόκαυστα των λουτρών, καθώς και οι τοίχοι της νότιας αίθουσας και συγκεκριμένα όλη η ανωδομή του θεμελίου τους μαζί με την πλινθόκτιστη κλίμακα. Οι Σαρκοφάγοι προέρχονται από το του δυτικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης και αποκαλύφθηκαν στην κατασκευή του Σταθμού «Δημοκρατία». Η μία αφορά σε μαρμάρινη σαρκοφάγο του 4ου αι., ασύλητη. Στο εσωτερικό της βρέθηκαν τρεις νεκροί και χρυσά κτερίσματα. Η δεύτερη μαρμάρινη ενεπίγραφη σαρκοφάγος του 3ου αι., περιελάμβανε τέσσερις νεκρούς,

με λιγοστά κτερίσματα, καθώς φαίνεται να συλήθηκε κατά την αρχαιότητα. Στην επιγραφή γίνεται αναφορά στην Πετρωνία, λατρεμένη τροφό της οικογένειας, για την οποία θα πρέπει να κατασκευάσθηκε η σαρκοφάγος.

Πρόταση διαμόρφωσης νοτίου προκηπίου

Πρόταση διαμόρφωσης νοτίου προκηπίου

Η ανατολική εκθεσιακή ενότητα

Το νότιο προκήπιο του κτηρίου Α3, σημειωμένο με κίτρινο

Τα ψηφιδωτά δάπεδα της έπαυλης

Η μία από τις δύο σαρκοφάγους

